

วิกฤติพลังงานในญี่ปุ่น

ภายหลังอุบัติเหตุโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และการผลักดันพลังงานทดแทน

พศ.ประยูร เชื้อวัฒนา

นายกสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

หมายเหตุเจ้าของคอลัมน์

อุบัติเหตุโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในญี่ปุ่น อันเป็นผลจากแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ ส่งผลให้ประเทศอุตสาหกรรมสำคัญทั่วโลก หันกลับมาประเมินด้านความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อีกครั้งหนึ่ง ในประเทศญี่ปุ่นเองก็มีการปรับมาตรฐานความปลอดภัยและมาตรการดูแลความปลอดภัยให้เข้มงวดยิ่งขึ้น ขณะเดียวกับที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ส่วนใหญ่ ต้องได้รับการตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยและยังไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลท้องถิ่นให้เริ่มเปิดเดินเครื่องใหม่ ทำให้เกิดสภาวะไฟฟ้าขาดแคลนในประเทศญี่ปุ่น พร้อมทั้ง การถกเถียงเชิงนโยบายว่าญี่ปุ่นควรจะดำเนินนโยบายพลังงานต่อไปอย่างไร บทความต่อไปนี้จะช่วยสะท้อนให้เห็น แนวโน้มสำคัญอันหนึ่งในญี่ปุ่น ที่พยายามจะลดการพึ่งพาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และหันไปสู่อพลังงานสีเขียวมากขึ้น

<http://mdn.mainichi.jp/mdnnews/business/news/20110808p2a00m0na023000c.html>

ถอดความบางส่วนจาก <http://mdn.mainichi.jp/mdnnews/business/news/20110808p2a00m0na023000c.html>

นายมาซาชิ โซน (Masayoshi Son) ประธานบริษัทซอฟต์แบงก์ (Softbank) ซึ่งเป็นยักษ์ใหญ่ทางด้านสื่อสารโทรคมนาคม ได้ประกาศที่จะเดินหน้าเต็มที่ ในการลงทุนด้านพลังงานเซลล์แสงอาทิตย์ โดยร่วมมือกับรัฐบาลท้องถิ่น 35 แห่งของญี่ปุ่น ทั้งนี้ เขายืนยันว่าบริษัทจะไม่รับเงินปันผล เพราะเห็นว่า โครงการเหล่านี้เป็นไปเพื่อ "สร้างคุณภาพการต่อสังคม"

ในการให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ไมนิจิเมื่อวันที่ 5 ส.ค. ที่ผ่านมา นายซอน เสนอว่ารัฐบาลควรจะนำงบประมาณซึ่งเคยใช้เพื่อชดเชยและส่งเสริมให้กับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานสีเขียว ซึ่งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทน

ต่อไปนี้เป็นคำถามและตอบ จากการสัมภาษณ์ ดังกล่าว

ถาม: ภายหลังจากแผ่นดินไหวขนาดใหญ่เมื่อวันที่ 11 มีนาคม ทำไมคุณจึงต้องการผลักดันโครงการพลังงานสีเขียวนี้

ตอบ: เพราะผมต้องการให้ญี่ปุ่นยังคงเป็นประเทศซึ่งมีรอยยิ้ม ความหลงเชื่อที่ว่าพลังงานนิวเคลียร์ "ปลอดภัย ราคาถูกและมีเสถียรภาพ" นั้นพังทลายไปแล้ว ดังนั้น พวกเราจึงต้องลดการพึ่งพาพลังงานนี้ ให้มากเท่าที่จะเป็นไปได้

ถาม: ทำไมคุณจึงผลักดันโครงการนี้ เป็นส่วนหนึ่งในธุรกิจของซอฟต์แบงก์

ตอบ: นี่ไม่ใช่ธุรกิจหลักของเราและผมก็ไม่มีความตั้งใจที่จะผลักดันให้เป็นเช่นนั้น ผมจะตั้งบริษัทใหม่ซึ่งเชี่ยวชาญด้านพลังงานสีเขียวและจะเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทใหม่นี้ โดยผมจะเป็นผู้ให้กรอบและทิศทางของธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ผมจะไม่รับเงินปันผลจากธุรกิจนี้เป็นเวลา 40 ปี กำไรทั้งหมดจะนำไปลงทุนใหม่ในโครงการที่เกี่ยวกับพลังงานสีเขียว

ถาม: คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับความเห็นต่างๆ ที่มองว่าคุณพยายามที่จะประโยชน์จากกฎหมาย (พลังงานทดแทน) ซึ่งกำหนดให้บริษัทผลิตไฟฟ้าต้องซื้อพลังงานสีเขียวในราคาตามกำหนดไว้

ตอบ: ผมถูกโจมตีจากกลุ่มต่างๆ ว่าเป็นนักธุรกิจที่มีสัมพันธ์ทางการเมือง แต่ผมไม่เคยพยายามจะทำตัวเป็นนักธุรกิจที่แสวงหากำไรเพื่อตนเอง ในฐานะนักธุรกิจซึ่งผลักดันเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงสร้างรากฐานสำหรับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน ผมเพียงต้องการที่จะยื่นมือไปช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ในความทุกข์โศก ผมต้องการกลับไปทุ่มเทกับธุรกิจหลักของผมให้ได้เร็วที่สุด

ถาม: ตอนคุณไปพบกับนายนาโโตะ คัง นายกรัฐมนตรีเมื่อเดือนพฤษภาคม มีคนกล่าวว่า คุณโน้มน้าวให้นายกฯ ผลักดันนโยบายที่จะล้มเลิกการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานนิวเคลียร์ คุณคิดอย่างไรกับเสียงวิจารณ์นี้

ตอบ: ผมบอกนายกฯ เช่นเดียวกับที่ผมพูดกับนักการเมืองอื่นๆ ภายหลังจากที่เกิดวิกฤติจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ผมไม่ได้ขอให้เขาทำอะไรแตกต่างออกไปเป็นพิเศษ

ถาม: มีความคืบหน้าอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ (Megasolar) ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นใน 35 เขตและองค์กรอื่นๆ ต่างเสนอที่จะให้ความร่วมมือกับคุณ

ตอบ: มีการเสนอให้พื้นที่เพื่อสนับสนุนโครงการมากกว่าที่ผมคาดหวังไว้ เราจะทำการก่อสร้างโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดใหญ่ไม่น้อยกว่า 10 แห่ง นอกจากนี้ เรายังจะสร้างโรงไฟฟ้าจากพลังลมและความร้อนจากพิภพ แต่ระบียบว่าใครจะเป็นผู้ลงทุนในการก่อสร้างระบบสายส่งไฟฟ้ายังไม่ชัดเจน ดังนั้น ผมจึงคิดว่าเราต้องมีมาตรการในการนำเงินชดเชย ซึ่งรัฐบาลจ่ายให้กับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไปให้กับโครงการเหล่านี้ เพื่อให้มีการก่อสร้างระบบสายส่ง

ถาม: นายบันริ คาอิเอะระ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม เคยกล่าวว่า ต้องมีการกำหนดเขตแดนสำหรับอัตราเพิ่มพิเศษซึ่งต้องจ่ายให้ในการซื้อพลังงานทดแทน (renewable energy) คุณมีความเห็นอย่างไร

ตอบ: สมมติว่า เรากำหนดอัตราเพิ่มพิเศษไว้ที่ 0.5 เยนต่อหน่วย (กิโลวัตต์/ชั่วโมง) อัตราค่าไฟก็เพิ่มขึ้นไม่มากกว่า 4-5% ผมเห็นว่าเป็นความผิดอย่างมหันต์ที่จะจำกัดการขยายตัวของพลังงานทดแทน แทนที่เราจะพยายามเพิ่มสัดส่วนนี้ การเพิ่มอัตรา 0.5 เยนต่อหน่วยไฟฟ้า อย่างมากก็มีมูลค่าเท่ากับกาแฟหนึ่งแก้วต่อครัวเรือนในระยะสิบปีจากนี้ไป

ถาม: ในการปรึกษาหารือ เพื่อจะร่างกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีข้อเสนอที่จะกำหนดอัตราค่าซื้อพลังงานทดแทนไว้สูงกว่า 30 เยนต่อหน่วยเพียงเล็กน้อย แทนที่จะเป็น 40 เยนตามที่ทางบริษัทซอฟต์แบงก์ได้ทดลองคำนวณมา คุณมีความเห็นอย่างไร

ตอบ: หากกำหนดอัตราไว้ ที่ช่วงครึ่งล่างๆ ของ 30-40 เยน โครงการพลังงานแสงอาทิตย์ทั้งหมดก็คงจะสะดุด

หากผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on investment) ต่ำกว่า 6-8% อันเป็นอัตราค่าอะไรที่ยอมรับกัน在美国 และยุโรป ก็จะทำให้เกิดปัญหาว่า ใครจะเป็นผู้ทำธุรกิจและรับความเสี่ยงในการดำเนินการ นอกเหนือจากที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้หากอัตราซื้อไฟฟ้าต่ำกว่า 40 เยนมากๆ นักธุรกิจรายอื่นที่ไม่ใช่ซอฟต์แบงก์คงไม่สนใจที่จะเข้าร่วม

